

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

T O I M I N T A K E R T O M U S

VUODELTA 1991

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1991

Vuosi 1991 oli liiton kymmenes toimintavuosi. Liiton perustamisesta tulee 6.1.1992 kuluneeksi kymmenen vuotta.

1. JÄSENET

Liiton jäsenyhdistysten määrä kasvoi toimintavuoden aikana yhdellä yhdistyksellä ja henkilöjäsenten määrä noin 2190:aan, Suomen Optikoiden Ammattiliitto SOA ry:n liitettävä toukokuussa Setelin jäseneksi.

Optikoiden ammattiliitolla on työehtosopimus LTK-laisen Kaupan Työnantajaliiton kanssa, joten Setelin toiminta kenttä laajeni samalla myös LTK-sektorille, entisten STK:n ja julkisen sektorin lisäksi.

SOA:sta tuli liittymisellä sttk-lainen yhdistys kaikkine keskusjärjestöoikeuksineen ja -velvoitteineen. SOA säilyttää liittymisestä huolimatta omassa toiminnassaan täyden itsenäisyyden, muiden seteli-järjestöjen tapaan. SOA:n jäsenmäärä liittymishetkellä oli noin 720 jäsentä.

Seteliin kuuluivat ennestään Suomen Tietoliikennetekniset ry, Viestiliikennetekniset VLT ry, Ilmailun Tietoliikennevirkailijat ITLV ry, Suomen Kauppa-Alusten Tarkastajat ry, Tietoalan Ammattiliitto TIAL ry ja Luotsiliitto ry; luettelutina liittymisjärjestyksessä.

Setelin jäsenmäärä vuoden lopussa 2968 jäsentä.

2. SOPIMUSTOIMINTA

2.1. Yleistä

Liiton jäseniin noudatettiin toimintavuonna ns. Kallion tupon 1990-1991 ehtoja. Palkkojen korotukset yhteensä järjestelyerineen noin 2 %.

Keväällä nimitetty Esko Ahon hallitus ryhtyi toimenpiteisiin palkkojen ja sosiaaliturvan alentamiseksi, työttömyysturvan heikentämiseksi, valtion ja kuntien pakkolomien toteuttamiseksi, ym.

Palkansaajakeskusjärjestöt järjestivät ay-historian ensimmäisen keskusjärjestöjen ja niiden liittojen yhteisen suurkokouksen Helsingin Messukeskuksessa. Paikalla edustajat noin sadasta eri ammattiliitosta. Kokous torjui yksimielisesti hallituksen saneluratkaisut ja vaati normaaleja työmarkkinaneuvotteluja.

Syksyllä Ahon hallitus ryhtyi puuhaamaan ns. yhteiskuntasopimusta, jonka maksajiksi osoittautuivat palkansaajat, työttömät ja eläkeläiset; muiden osuus oli vähäinen.

Lokakuussa keskusjärjestöt järjestivät Helsingin Senaatin-torilla yhteisen suurmielenosoituksen, jossa oli noin 40.000 henkeä. Tilaisuudessa vaadittiin talouden tervhdyttämisessä tasapuolisuutta ja työllistäviä toimia.

Hallituksesta vuotaneiden devalvaatiohuhujen seurauksena tapahtui maasta valuuttapako. Sen katkaisemiseksi hallitus ja työmarkkinajärjestöt tekivät yöllä 29.10. Kalevi Sorsan nimiin ns. kokonaisratkaisun, jossa muun muassa palkkoja alennettiin 3 % ja työeläkemaksuja siirrettiin palkansaajien maksettavaksi 4 % , koskien uutena maksuna myös julkista lohkoa.

Lähinnä sak-laisissa liitoissa esiintyneiden vastustusten takia tuposta näytti jäävän merkittäviä liittoja pois ja koko sopimus raukeavan. Sopimus oli hyväksytty kaikissa keskusliitoissa äänestysten jälkeen.

Markka devalvoitiinkin 10.11. 14%:lla ja samalla myöskin tupo raukesi. Uusi tupo saatiin aikaan parissa viikossa. Se on voimassa vuoden 1993 loppuun, ja palkkojen osalta ensimmäisenä vuonna, eli 1992 0-ratkaisu; toisen vuoden palkoista neuvotellaan erikseen. Sopimukseen sisältyy työntekijöiden 3 %:n työeläkemaksu vuoden 1993 alusta.

Tupon hyväksyivät lähes kaikki liitot. Hallitus rankaisi palkansaaajia 1.5.1992 alkaen 3 % "raippaverolla", koska järjestöt eivät suostuneet eläkemaksuun ensimmäisenä vuonna.

Tietoliikennetekniset ei liittynyt tupoon laivojen rinnakkaisrekisterikiistan takia. Liitto ei ainoana neljästä merenkulkijajärjestöstä hyväksynyt rinnakkaisrekisterilakia, eikä siihen liittyvää rinnakkais-työehtosopimusta. Rinnakkais-tes:lla muiden merenkulkijoiden palkkoja alennettiin 1.1.1992 alkaen 10 %.

Uusi laki sallii suomalaisissa laivoissa halpatyövoiman, siirtää työehtosopimusoikeuden halpatyövoiman maihin, sekä poistaa Suomen työehtosopimuslain yleissitovuuden.

Seteli antoi lakiesityksestä kielteisen lausunnon, oli kuultavana Eduskunnassa. Luotsiliitto teki myöskin erikseen esityksiä eduskuntaryhmille ja oli valiokunnissa asiantuntijana kuultavana, vastustaen muun muassa halpa työvoiman pääsyä suomalaisiin aluksiin.

Tupon allekirjoitusta jouduttiin rekisterikiistan takia siirtämään 29.11. parilla tunnilla. STTK:n ja lopussa myös STK:n asetettua rekisterikiistan ratkaisemisen tupon ehdoksi. Jäätyään lopulta yksin Tietoliikennetekniset veti yhdessä muiden päällystöjärjestöjen kanssa antamansa lakkovaroituksen myös pois.

Rinnakkaisrekisterilaki tuli 1.1.1992 voimaan täsmälleen sen sisältöisenä kuin mitä päällystöjärjestöt lakkovaroituksin vastustivat.

2.2. Virkaehtosopimukset

Virkaehtosopimukset noudattivat Kallion tupo-linjaa, sisältäen 0,3% järjestelyerän, sekä 0,03% erän luottamusmiesspalkkioita varten. Setelin järjestöt neuvottelivat kukin virastonsa kanssa alakohtaisesta kuoppa-vestistä. Järjestöjen tulos oli suunnilleen pottiosuutta vastaava.

Virkamiesten pakkolomat ja eläkemaksut olivat 1992 valtion budjetissa mukana aina loppuvaiheisiin asti; lopussa myös lomarahen pienentämisen muodossa. Julkiseen sektoriin kohdistui kovia menojen karsimispaineita, muun muassa virkojen lakkauttamisia, ym.

Seteli tuli marraskuussa tupoon osalliseksi STTK-J:n tehtyä tähän perustuvat virkaehtosopimukset.

2.3. Työehtosopimus

Setelin ja merenkulkuhallituksen väliseen työehtosopimukseen tehtiin Kallion tupon mukaiset tarkistukset. Järjestelyerä sijoitettiin tällä kertaa taulukkopalkkoihin.

Valittiin MKL:aan tes:n luottamusmiessopimuksen mukaiset luottamusmiehet; yksi Helsinkiin alueena koko maa, ja toinen Mätsälän Decca-asemalle. Helsingin varaluottamus mies hoitaa myös mkl:n aluksissa palvelevien VLT:n virkasuhteisten jäsenten asioita.

Seteli liittyi marraskuussa tes:n osalta tupo-ratkaisuun.

3. MUUTA TOIMINTAA

Toimintavuoden aikana liiton edustajat osallistuivat hallinnoissa, valiokunnissa, työryhmissä, toimikunnissa ja muussa yhteydessä liiton jäsenistöä koskevien kysymysten käsittelyyn. Jäsenjärjestöittäin esillä olivat muun muassa seuraavat asiat:

Merenkulkulaitoksessa jatkettiin luotsaustoiminnan uudistamista, jossa mkh:n tavoitteena on luotsausalueiden laajentaminen ja luotsiasemien määrän vähentäminen. Lohmin luotsiaseman lakkauttamiseen liittyvästä rati-
hyödyistä, josta oli sovittu Luotsiliiton kanssa, ll. joutui jatkoneuvotteluihin VM:n kytkettyä asian kuoppakorotuksiin, mihin se ei lainkaan kuulunut. Asia ratkesi lopulta Luotsiliittoa tyydyttävällä tavalla.

Mkl:ssa jatkettiin myöskin tulevan kansainvälisen hätä- ja turvaradioliikenteen selvittelyä, hätäradiotoiminnan vastuun siirryttyä 1.1.1991 merenkulkulaitokselle. Samassa yhteydessä tuli lisäksi esille mkh:n suunnitelmat keskittää hätäradiotoimintoja Pärnäisten asemalle. Nämä suunnitelmat tehtiin virkamiestyönä Tietoliikenneteknisten ja Luotsiliiton tietämättä. Järjestöt päättivät vaatia asiaa selvittämään työryhmän, johon tulevat työnte-
tekijöiden edustukset. Työryhmän asottaminen siirtyi seuraavalle vuodelle.

Merimiesasiain neuvottelukunnassa ja mkl:n piirissä käsiteltiin katsastuksen uudistamista, tarkoituksena korvata nykyinen järjestelmä virkamieskatsastajilla. Neuvottelukunnassa ja työryhmässä on SKAT:illa edustajat.

Ilmailuhallituksen muututtua 1.1.1991 liikelaitokseksi käytiin laitoksen piirissä keskusteluja virkamiesten vakanssien muuttamisesta työsuhteisiksi; asia ei kuitenkaan toimintavuonna edennyt keskusteluja pidemmälle.

Viestiliikenneteknisten kohdalla esillä olivat muun muassa mkl:n organisaatiomuutoksiin liittyvät kysymykset.

Optikoiden ammattiliiton piirissä käytiin KTL:n kanssa neuvotteluja eräiden arkipyhien työaikaa lyhentävästä sopimuskiistasta. KTL:n kieltäytyttyä hyväksymästä lyhennystä muiden sopimusalojen tapaan. SOA harkitsi kiistan viemistä Työtyömiöistuimen ratkaistavaksi. Neuvottelut jatkuivat seuraavalle vuodelle.

4. TIEDOTUSTOIMINTA

Setelin jäsenyhdistysten jäsenille postitettiin sttk-lehti. Julkisiin tiedotusvälineisiin pidettiin yhteyksiä ja julkaistiin tiedotteita. Rinnakkaisrekisterikiistan selvittely sai runsaasti julkisuutta. Liiton esitteiden tekemistä varten kerättiin materiaalia toimitustyön siirtyessä seuraavalle vuodelle.

Sttk-laisten merenkulkijajärjestöjen kesken selviteltiin yhteistä lehtihanketta. Työryhmän selvitys valmistuu seuraavan vuoden alussa. - Tietoliikennetekniset alustavan kantansa mukaan jää hankkeesta pois. *Kennu. Antti.*

5. KESKUSJÄRJESTÖ

Keskusjärjestön toimintaan osallistuttiin aktiivisesti edustajakokouksessa, valtuustossa, hallituksissa, neuvottelukunnissa ja muussa yhteydessä. STTK:n alueorganisaatiossa on Setelin yhdistysten edustajia kautta maan.

STTK:n merenkulun neuvottelukartelli-hanke oli toiminta vuoden jäissä. Luotsiliitto ja Tietoliikennetekniset ovat suhtautuneet tähän rekisteröitävään yhdistykseen pidättyvästi.

Setelin keskusjärjestöjäsenyydestä käytiin sttk:n johdon kanssa neuvotteluja, ja toisaalla sttk suoritti asiassa jäsenyhdistysten keskuudessa selvityksen. Selvityksessä

Laivanpääliiystöliitto ja Valtion teknisten keskusliitto vastustivat Setelin jäsenyyttä; muilla liitoilla ei ollut jäsenyyttä vastaan. Asian edelleen selvittely keskusjärjestössä tupo-kiireiden johdosta siirtyi eteenpäin.

6. LIITON HALLINTO

6.1. Edustajakokoukset

Sääntömääräiset edustajakokoukset pidettiin 14.4. ja 26.11. molemmat Helsingissä. Esillä olivat sääntömääräisten asioiden lisäksi ajankohtaiset työmarkkinakysymykset.

6.2. Liiton hallitus

Liiton hallitukseen kuuluivat:

puheenjohtaja	Heikki Santala (ST)
varapuheenjohtaja	Arvo Pietikäinen (LL)
VLT:stä	Tapani Stenholm, varajäsen Antti Ania
SKAT	Yrjö Kokko, vj. Stefan Kuhlefelt
ITLV	Olli Utriainen, vj. Olli Reinikainen, Ritva Raitio, Sirkka-Liisa Salminen
ST	Olli Aalto ja Harry Blomqvist vj. Anita Vanhalakka ja Lassi Laine
LL	Ingolf Nordström, vj. Arto Bäcklund
TIAL	Heikki Riippa
SOA	Maarit Helenius, Markku Väänänen (tarkk.jäs.v.-91)

6.3. Tilintarkastajat

Tilintarkastajina toimivat Heikki Kemppi ja Ossi Nykänen, varatilintarkastajina Irmeli Pöyry ja Veijo Rosti.

7. LIITON TOIMISTO JA TOIMIHENKILÖT

Liiton toimisto sijaitsi Suomen Tietoliikennetekniset ry:n toimiston yhteydessä; osoite Sepänkatu 13. Hki, ja 1.7. alkaen osoitteessa Perämiehenkatu 7 A. Helsinki.

Liitolla ei ollut omaa palkattua toimihenkilöä. Toimihenkilö- ja järjestöpalveluista huolehti sopimuksen mukaisesti ST:n toimisto.

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY
Hallitus